

Jätevesilietteen tyhjennys ja kuljetus saaristossa ja Norrskatassa

1038/02.05.00.00/2020

Rakennus- ja ympäristölautakunta 05.05.2021 § 87

Valmistelija

Ympäristönsuojelupäällikkö Carl-Sture Österman, puh. 044 458 5927

EsittelijäYmpäristönsuojelupäällikkö Carl-Sture Österman, puh. 044 458 5927
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Rakennus- ja ympäristölautakunnalle on jätehuoltoasioiden valvontaviranomaisen ominaisuudessa jätetty kaksi erillistä kirjelmää, jotka liittyvät jätevesilietteen tyhjennykseen ja kuljetukseen vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolisilta kiinteistöiltä.

Ensimmäinen kirjelmä, joka on päivätty 23.3.2021, on Norrskata Byaråd rf:ltä ja toinen, joka on päivätty 11.4.2021, on kaupunginvaltuutettu C. Friisiltä. Molemmissa kirjelmissä arvostellaan sitä, että Paraisten saaristoalueiden lietekuljetusten kilpailutuksen ja 1.4. alkaneen hankinnan jälkeen Nauvon, Korppoon ja Houtskarín pääsaarten kiinteistöjen kohdalla on ilmennyt tyhjennys- ja kuljetusmaksujen ongelmia urakka-alueen ulkopuolisille kiinteistönomistajille. Näillä alueilla, joihin myös Norrskata kuuluu, jätevesilietteen tyhjennys ja kuljetus tulee hoitaa kuten aikaisemmin eli niin, että kiinteistönomistajat itse hankkivat kuljetuksen ja tyhjennyksen kuljetusyrittäjältä. Koska lietetyhjennyksen hinta vaihtelee urakka-alueiden ja muiden lähialueiden välillä, kirjelmissä tuodaan esille, että tämä voi johtaa asukkaiden epätasavertaiseen kohteluun tai suurempaan riskiin sille, että lietettä käsitellään ympäristölle haitallisella tavalla.

Kiinteistönomistajat, jotka tarvitsevat lietetyhjennystä Korppoon kunta-alueeseen kuuluvilla saarilla, mutta joiden kiinteistöt eivät sijaitse jäteyhtiön pääsaareksi luokittelemalla alueella, ovat erikoisessa tilanteessa, koska jätevesilietettä ei toistaiseksi oteta vastaan Korppoon jätevedenpuhdistamolla. Syy tähän on se, että puhdistamon kunto ja kapasiteetti ovat sellaisia, että ylimääräinen kuormitus johtaisi lupamääräysten/puhdistusvaatimusten vaarantumiseen. Jätevesiliete on siksi kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaoston päätöksen mukaan kuljetettava Norrbyn/Paraisten puhdistamolle tai Turkuun. Tämä aiheuttaa kiinteistönomistajille lisäkustannuksia, erityisesti jos pelkästään yhden kiinteistön jätevesikaivot tyhjennetään, jolloin kiinteistönomistajan itse on vastattava koko kuljetuksen hinnasta. Alhaisempien kuljetuskustannusten saavuttamiseksi kiinteistönomistajien pitäisi itse koordinoita tyhjennykset kuljetusyrittäjien kanssa, jotta jätevesilietteen kuljetusten kertamaksut voitaisiin jakaa mahdollisimman monen kiinteistön välillä.

Vastauksena Norrskata Byarådin kirjelmään LSJH:n asukaspalvelupäällikkö kirjoittaa, että yhtiö on saanut jätehuoltoviranomaiselta tehtäväksi kilpailuttaa kaikkien 17 osakaskunnan lietekuljetukset vuosiksi 2021–2026. Tämä työ on käynnissä, ja Paraisten osalta yhtiö on tähän mennessä kilpailuttanut Nauvon, Korppoon ja Houtskarín pääsaarten tyhjennykset ja kuljetukset.

Asukaspalvelupäällikkö toteaa, että nykyinen tilanne on alkanut 1.4. Kun urakoitsija saa enemmän kokemusta alueesta, yhtiö pyrkii löytämään sellaisen ratkaisun, että urakoitsija voi palvella myös Norrskatassa sijaitsevien kiinteistöjen lietetyhjennyksissä. Tähän voidaan ryhtyä jo ennen kuin yhtiö on kilpailuttanut Norrskatan jätevesikaivojen tyhjennykset.

Kaupungin tilastojen mukaan Norskatassa asuu 70 vakituista asukasta 39 kiinteistöllä. Vapaa-ajan asuntoja on reilut 200. Norrskata Byarådin tietojen mukaan Norrskatassa on jätevesikaivoja yhteensä 73, joista 25 on umpisäiliöitä käymälävesiä varten. Tyhjennystä tarvitsevien kiinteistöjen määrä ei siis ole suuri. Syy siihen, että muun muassa Norrskata on ensimmäisessä vaiheessa jätetty urakka-alueen ulkopuolelle, on lyhyt ylimääräinen lauttayhteys Galtbystä ja että polttokelpoisen jätteen keräys Norrskatassa ei vielä ole kiinteistökohtaisesti järjestetty, vaan se tapahtuu aluekohtaisissa jätepisteissä.

Jäteyhtiö LSJH, jonka tehtävänä on järjestää lietetyhjennys ja kilpailuttaa alueet sopivassa laajuudessa, toteaa, että kilpailutus vie aikaa ja että yhtiö tarvitsee riittävän yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöistä ja alueista, jotta kilpailutus voitaisiin toteuttaa hyvin. Yhtiöllä ei ole kapasiteettia toteuttaa kilpailutusta ja urakkasopimusta samaan aikaan koko toiminta-alueellaan. Urakka-alueen sisäisillä alueilla tyhjennys voi jatkua entiseen malliin, mutta tilanne Korppoon ympärillä sijaitsevien saarten kiinteistöille on erikoinen, koska paikallinen jätevedenpuhdistamo ei voi ottaa vastaan jätevesilietettä.

Niin jäteyhtiöön kuin kaupungin ympäristöyksikköön ja tekniseen yksikköön on oltu yhteydessä erityisesti Norrskatan lietetyhjennyksiin liittyvistä vaikeuksista. Norrskataan pääsee säännöllisin vuoroin kulkevalla maantielautalla Galtbystä. Norrskatan kiinteistöjen lietetyhjennysongelmat korostuvat, koska kunnallinen jätevedenpuhdistamo Korppoossa ei toistaiseksi ota vastaan lietettä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolisilta kiinteistöiltä.

Kaupungin vesihuoltolaitos ja jäteyhtiö ovat käynnistäneet selvityksen ja suunnittelun parantaakseen Korppoon jätevedenpuhdistamon kapasiteettia ottaa vastaan ja käsitellä jätevesilietettä koko Korppoosta ja pitkällä tähtäimellä myös Houtskarın kunta-alueelta. Tätä varten tarvitaan toimiva järjestelmä, todennäköisesti ympäristölupa ja investointimääräraha muutostöitä varten. Siirtymäajan aikana puhdistamolla on otettu käyttöön erilliset välivarastointisäiliöt syrjäisimpien kiinteistöjen lietettä varten. Välivarastoinnin tarkoituksena on se, että lietettä voidaan kuljettaa loppukäsittelyyn suuremmissa erissä kuljetuskustannusten pienentämiseksi.

Oheismateriaali

23.3. ja 11.4. päivätyt kirjelmät rakennus- ja ympäristölautakunnalle saariston ja Norrskatan lietetyhjennyksistä
Jäteyhtiö LSJH:n asukaspalvelupäällikön vastaus 6.4.2021

Ehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää jätelain tarkoittaman valvontaviranomaisen ominaisuudessa todeta, että jätevesilietteen tyhjennyksen ja kuljetuksen järjestäminen ei kuulu lautakunnan ratkaisuvallan piiriin. Jäteyhtiö LSJH on jätehuoltoviranomaisen (Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta) päätöksen mukaan saanut tehtäväkseen kilpailuttaa lietekuljetukset. Tämä työ on

käynnissä ja Nauvon, Korppoon ja Houtskarın kunnanostien pääsaarilla on 1.4.2021 ollut voimassa urakkasopimus. Uusi järjestelmä on tähän mennessä ollut käytössä vain lyhyen aikaa, mutta se vaikuttaisi toimivan muutoin kuin sellaisten lietetyhjennysten tarpeessa olevien kiinteistöjen osalta, jotka sijaitsevat Korppoon kunnanostassa pääsaareksi luokitellun alueen ulkopuolella.

Jätelain 35 §:n mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistävasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalvelua kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Norrskatan kiinteistönomistajat voivat jatkossakin ostaa tyhjennyspalveluita entiseen tapaan eli sopimalla tyhjennyksestä itse yksityisen yrittäjän kanssa. Ongelmana on kuljetusetäisyys ja sen myötä merkittävästi noussut kuljetuskustannus, koska jätevesilietettä ei enää oteta vastaan Korppoossa.

Koska tilanne jätevesilietteen tyhjennysten suhteen Korppoon kunta-alueen pääsaaren ulkopuolella sijaitsevien kiinteistöjen osalta on erikoinen ja koska Norrskataan pääsee säännöllisin vuoroin maantielautalla Galtbystä, rakennus- ja ympäristölautakunta kehottaa jäteyhtiö LSJH:ta pikaisesti selvittämään, miten Norrskata saataisiin liitettyä alueeseen, joka sisältyy Korppoon pääsaaren urakkasopimukseen. Suhteellisen luotettavat tiedot jätevesikaivojen määristä, tyypeistä ja sijoituksista saataneen Norrskata Byarådilta.

Vaihtoehtoisesti on

a) löydetty nopealla aikataululla ratkaisu, jotta Korppoon urakoitsija voi palvella Norrskatan kiinteistöjä lietetyhjennyksissä vastaavin ehdoin kuin Korppoon pääsaaren kiinteistöjä

b) selvitettävä, voidaanko siirtymäajan aikana ottaa käyttöön välivarastointiasema Norrskatan kiinteistöjen jätevesilietettä varten.

Jätevesilietteen tyhjennys ja kuljetus välivarastointiasemalle ja sieltä pois tulisi järjestää niin, että se on kustannuksiltaan houkuttelevaa Norrskatan kiinteistöille.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksianto

Lounais-Suomen Jätehuolto (LSJH), Norrskata Byaråd rf, Christer Friis, kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto